Pienenä digiajassa -podcast
Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Jakso 4. Tahmeaa teknologiaa taaperon silmin

Tämä tekstidokumentti on litteroitu versio podcast-jaksosta.

Äänitteen kesto: 00:24:45

Kieli: suomi

Puhuja 1: Rauna Rahja, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Puhuja 2: Paula Aalto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Puhuja 3: Satu Valkonen, Helsingin yliopisto

[äänite alkaa]

Puhuja 1 [00:00:09]: Millaistahan on olla ihan pienenä digiajassa? Tämän päivän lapset syntyvät digitaalista mediaa tulvivaan maailmaan. Siksi kotien mediakasvatusta ja digimedian käyttöä on hyvä pohtia alusta asti.

Puhuja 2 [00:00:24]: Tämä on podcast sinulle, tuleva tai pienen lapsen vanhempi. Digihyvinvointia kanssasi ihmettelemme me Paula Aalto...

Puhuja 1 [00:00:31]: ... ja Rauna Rahja Mannerheimin Lastensuojeluliitosta.

Puhuja 2 [00:00:35]: Jokaisessa jaksossa mukanamme on myös vaihtuva asiantunteva vieras. Tänään pohdimme minkälaisia ovat taaperon turvalliset ensiaskeleet digimediassa. Mihin taapero tarvitsee digimedioita vai tarvitseeko ollenkaan? Lisäksi ihmettelemme, mitä tarkoittaa tahmea teknologia ja sivusta katsojan pimento. Mukanamme on onneksi ihmettelemässä näitä meidän kanssamme asiantunteva vieras.

Puhuja 3 [00:01:01]: Joo, eli mä olen Satu Valkonen ja työskentelen Helsingin yliopistossa varhaiskasvatuksen yliopiston lehtorina. Ja tässä työssä tietenkin kiinnitetään aika paljon huomiota siihen, miten sitä digimediaa käytetään päiväkodeissa tavoitteellisesti. Ihan vierasta ei kuitenkaan ole taaperoiden median käyttö siellä kotona tai muu lasten median käyttö perhekontekstissa. Sitä olen myös aiemmin tutkinut.

Puhuja 1 [00:01:30]: Digitalisaatiosta ja digitaalisesta mediasta puhutaan nykyään aika lailla monestakin näkövinkkelistä ja monella kulmalla. Mutta ehkä se ääni, mikä puuttuu näistä keskusteluista, niin on se pienten oma ääni. Mitä he ajattelevat? Emmekä me voi sitä ehkä heidän puolestaan täysin tietääkään. Mutta ehkä me tässä keskustelussa tuomme sitä esille, että kuka pitää pienten lasten puolta tässä digitaalisessa murroksessa ja mullistuksissa. Ja tässä me olemme tietysti pitkälti siinä tilanteessa, että vaikka pieni lapsi ei itse, esimerkiksi vauva tai ehkä taaperoikäinenkään itse niin käytä sitä digitaalista mediaa, mutta hän tulee osaksi sitä digitaalista kulttuuria, ehkä erityisesti sitten vanhempien median käytön kautta. Niin se on hyvä, Satu, että olet täällä avaamassa meille näitä hyviä ehkä uudenlaisiakin termejä, jotka valottavat meille tätä digitaalista arkea ja miten se ehkä vaikuttaa näihin ihan pieniin lapsiin. Haluaisitko sä aloittaa kertomalla vaikka, mitä tämä tahmea teknologia tarkoittaa?

Puhuja 3 [00:02:32]: Joo. Elikkä tämä tahmea medialaite tai tahmea teknologia on tuotu kuvaamaan ja havainnollistamaan juuri sitä, että nämä medialaitteet koukuttavat ja houkuttavat ja niitä pidetään aika paljon kädessä, koska ne ovat semmoisia pieniä laitteita, jotka kulkevat helposti mukana ja voi tehdä niin monenlaisia asioita niillä. Elikkä ne tuntuvat olevan aika paljon aina siinä käden ulottuvilla. Ja myös koska siellä on usein aika paljon asioita meneillään, niin niitä on aika hankala sitten laittaa poiskin. Eli tämä termi ei ole millään tavalla tuotu kuvaamaan sitä lasten tai vanhempien, vaan ihan ylipäätään meidän kaikkien mediankäyttöä kuvastaa aika hyvin tämä termi.

Puhuja 1 [00:03:14]: Kyllä. Joo ja tunnistan kyllä.

Puhuja 2 [00:03:19]: Todellakin.

Puhuja 1 [00:03:19]: Sitten meillä on tämä sivustakatsojan pimento, johon varmaan aika moni meistä on joskus joutunut tai jollaisen me olemme ehkä aiheuttaneet joskus jollekin toiselle. Niin miten sä kuvaisit tätä?

Puhuja 3 [00:03:31]: Joo. Elikkä tämä sivustakatsojan pimento, niin olemme tämän kehitelleet yhdessä mun parin sosiaalipsykologia-tutkijakollegan kanssa ikään kuin jatkona tälle tahmealle medialaitteelle. Ja tällä nimenomaan olemme pyrkineet taas konkretisoimaan sitä, että kun nämä medialaitteet ovat nykyään aika pieniä ja niitä tuijotetaan aika läheltä ja käytetään siinä aika pienessä tilassa itse, niin se ei avaudu se käyttö sitten ehkä ulkopuoliselle niin herkästi, että mitä siellä tehdään. Ja mua alkoi

kiinnostaa sitten aikanaan se, että mikä se on se lapsen kokemus siitä, jos vanhempi aina suuntaa katseensa siihen kännykkään tai vaikka tietokoneeseen tai johonkin muuhun laitteeseen, niin minkä verran se lapsi ymmärtää siitä, mitä siinä tapahtuu. Ja tätä asiaa me olemme vähän pyöritelleet ja sitten syntyi tämä sivusta katsojan pimento, joka kuvaa sitä ulkopuolisuuden kokemusta, kun ei ymmärretä, missä tilanteessa ja mitä se toinen tekee tai kauanko se kestää.

Puhuja 1 [00:04:35]: Tämä on tosi kiinnostavaa. Onko tässä kyse poissaolosta ja läsnäolosta ja niiden ymmärryksestä?

Puhuja 3 [00:04:42]: Joo, kyllä siitä semmoisesta yhteisen huomion suuntaamisesta. Ja erityisesti, jos miettii pieniä lapsia, joilla ei välttämättä ole sitä ymmärrystä ylipäätään, mitä nämä laitteet ovat ja mitä niillä voi tehdä. Niin lapsellehan se sitten nimenomaan he jäsentyvät sinne pimentoon, että eivät kykene tekemään sellaista ikään kuin viittaussuhdetta siitä, että mitäs äiti tai isä siinä tekee ja miksi se ei nyt huomio mua, kun mä yritän täällä äänellä jossain babysitterissä täällä lattialla. Aina tulee vain nopea katse ja sitten taas ollaankin huomio ruudussa. Ja ylipäätään, että sitten kyllähän lapsi oppii siitä maailmasta, kun seuraa, mitä ne vanhemmat touhuavat ja he oppivat sitten ehkä joihinkin muihin asioihin verrattuna helpommin sitä, mitä ne toiminnot ovat ja kauanko ne kestävät. Mutta tämähän ei koske myöskään ihan vain näitä taaperoita, vaan ihan meitä kaikkia. Kun me olemme jatkaneet tutkimusta, niin myös nuoret opiskelijat, heitäkin ahdistaa ja ärsyttää ikään kuin se, että joku vaan käyttää sitä mediaa eikä tiedä, kuinka kauan. Ja tämä nimenomaan liittyy näihin digitaalisiin teknologioihin. Eli kun on verrattu, vaikka sanomalehteen, niin se ei ärsytä niin paljon, koska tiedetään, että se lehti joskus loppuu. Mutta me emme tiedä, mitä sä siinä teet. Maksatko sä laskuja? Se on pari minuuttia. Vai luetko sä siellä jotain romaania tai katsot jonkun trilogialeffan 10 tuntia putkeen. Niin se on aina vaikeata tehdä. Median käyttö yleensä on kuitenkin sitten sen tyyppistä, että ollaan paikallaan ja katse on suuntautunut. Tämä katse on ollutkin meillä sellainen yksi aika tärkeä tekijä just tässä sivusta katsojan pimennossa, koska sehän on juuri se, jolla ylläpidetään vuorovaikutusta, osoitetaan kiintymystä ja myös suunnataan sitä yhteistä huomiota niihin asioihin, mitkä ovat tärkeitä. Ihan evolutiivisesti katseen merkitys on tosi tärkeä.

Puhuja 1 [00:06:42]: Se, että vanhempi kantaa sitä laitetta mukanaan ja ottaa sitä erilaisissa tilanteissa esille, niin antaako se sille lapselle sellaista viestiä, että hei tämä on tärkeä asia? Ja sitä kautta jotenkin kertoo lapselle tai vetääkö lapsi semmoista johtopäätöstä, että se, mitä hän näkee vanhempansa tekevän usein on jollain lailla tärkeätä?

Puhuja 3 [00:07:03]: No kyllä, mutta kyllähän median käyttö on, koska sillä hoidetaan niin paljon asioita. Myöskin täytyy huomioida tässä keskustelussa, että tarkoitus ei ole niin, että vanhempi ei voisi käyttää mediaa lasten ollessa. Mutta ehkä olennaisempaa on kiinnittää huomiota, että jääkö lapsi jostain paitsi, minkä verran, missä suhteessa? Jäävätkö hänen aloitteensa huomioiduksi? Koska aina, kun sä huomioit ja annat sen katseen ja sellaisen hymyn ja niin kuin sua on kuultu, niin nämähän ovat lapselle tärkeitä asioita siinä arjessa. Tai sitten on ihan joku tule katsomaan, tule katsomaan, lapsi touhuaa siinä jotain, tekee jotain ja haluaa sitä vanhemman huomiota, koska lapsi aina haluaa jakaa ne onnistumiset. Ja tietenkin sitten epäonnistumisissa hän tarvitsee lohdutusta ja tukea. Mutta kyllähän nämä useimmiten varmaan hoituvat siinä arjessa, mutta ehkä tämä käsite auttaa myös siinä, että vanhemmat voivat tulla entistä tietoisemmaksi siitä omasta median käytöstään ja myöskin katsella sitä vähän lapsen näkökulmasta. He eivät välttämättä sitä ajattelekaan ihan samalla tavalla kuin me aikuiset.

Puhuja 2 [00:08:13]: No hei, sitten kiinnostaa, missä vaiheessa sun mielestä sitten pieni lapsi voi alkaa käyttää medioita?

Puhuja 3 [00:08:20]: No tuo oli ihan hyvä, kun sä kysyit ylipäätään medioita, etkä tehnyt tarkennusta tähän digitaalisuuteen heti alkuun. Niin on hyvä ehkä myös ymmärtää se, että lasten mediamaailma ei ole vain yhtä kuin digitaalinen mediamaailma. Elikkä mitä pienempi lapsi on niin tämmöiset musiikki, kaikki elämykset, loruttelu, kaikki tämän tyyppiset asiat ovat edelleen tärkeitä. Myös semmoinen liikerytminen tanssi yhdessä aikuisen kanssa, vaikka aikuisen sylissä. Tämän tyyppiset asiat, niin nämä ovat myös semmoisia, että niistä kannattaa aluksi ammentaa. Kuvakirjoissa opitaan sitä samaa ikään kuin annetaan valmiuksia semmoiseen juonellisten tapahtumien kuvauksiin ja voidaan tulkita niitä kuvia yhdessä ja katsella ja huomiota suunnata, nimetä asioita. Nämähän ovat sellaisia asioita, joita tarvitsee olla jo ikään kuin hallussa ennen kuin mennään sinne digitaaliseen maailmaan. Hyppäykset eivät käy silleen yhtäkkiä. Siellä on hyvin paljon kyse samankaltaisista tulkinta- ja taitoasioista, joita harjoitellaan vuorovaikutuksessa ja näiden perinteisten medioiden kanssa.

Puhuja 1 [00:09:30]: On ja ihan joku tavallinen sanomalehti tai aikakauslehti, niin mikä maailma se on tunnistaa, vaikka kasvoja tai ilmeitä tai värejä tai ihan mitä vaan, mikä näille pienille voi olla kiinnostavaa.

Puhuja 2 [00:09:42]: No hei, sitten tästä oikeastaan päästään kuumottavaan aiheeseen nimeltä ruutuaika. Mitäs, Satu, ajattelet termistä ruutuaika?

Puhuja 3 [00:09:53]: No, jos puhutaan ihan taaperolapsista, niin en tiedä onko tämä käsite lainkaan sellainen hirveän toimiva tai onko ylipäätään juuri sen vuoksi, että tässäkin keskustelussa on tullut esille, että ne mediat ovat osa meidän arkeamme. Me teemme niillä paljon hyödyllistä, me nautimme, viihdymme, opimme. Sitä ei pääse pakoon. Jotenkin mä peräänkuuluttaisin enemmän sitä semmoista tietoista ymmärrystä, miksi minä käytän mediaa missäkin tilanteessa. Se voisi ehkä auttaa sitä asiaa ruutuajasta eteenpäin. Mutta sitten taas toisaalta, kun nämä pienet, niin hehän eivät yleensä ihan jämähdä, elleivät jotenkin ole tottuneita sitten siinä ruudun äärellä olemaan. Elikkä tarve liikkua, tutustua maailmaan itse, mennä katsomaan, mitä nurkan takana on ja erilaisia leluja tutkailla ja oppia. Niin nämä ovat niitä asioita, joita lapset tekevät. Ettei heidän keskittymisensä ja paikallaan pysyminen yleensä ole semmoista näillä alle kolmevuotiailla. Sitten tavallaan tullaan siihen, mitä siellä kodeissa sitten tehdään muuta yhdessä, jos lapsi siellä tuntitolkulla on vaikka digitaalisten medioiden parissa.

Puhuja 2 [00:11:23]: Sitten mua hirveästi kiinnostaa myös se, miltä nämä tai tiedämmekö me, miltä nämä kaikki digimediat näyttävät vaikka vauvan tai pienen taaperon silmissä?

Puhuja 1 [00:11:33]: Mitä hän näkee?

Puhuja 2 [00:11:34]: Niin, mitä hän näkee?

Puhuja 3 [00:11:37]: No ainakin vanha televisiotutkimus tietenkin antoi viitteitä tälle. Mitä pienempi lapsi, niin se on aika hahmottumatonta, mitä sieltä ruudulta nähdään. Ja tietenkin televisiotutkimus on vielä tehnyt hieman isommista ruuduista. Voi ajatella sitten, että nämä nykyiset pienet ruudut vielä epäselvemmin vauvalla tai tällaiselle ihan pienelle lapselle sitten hahmottuu. He erottavat sieltä ehkä jotain selkeitä visuaalisia hahmoja tai kovia ääniä, mutta se on aika vaativa myös se ärsykemaailma, varsinkin jos puhutaan ihan vauvoista ja pienistä.

Puhuja 1 [00:12:13]: Mitä sä ajattelet tällaisesta, kun voi olla tapana, vaikka pitää televisiota päällä siellä taustalla ja jotenkin tuottamassa sitä äänimaisemaa sinne kotiin. Niin millainen tämä on vauvan tai taaperon kannalta, semmoinen jatkuva taustalla oleva?

Puhuja 3 [00:12:33]: Joo. Näistä on puhuttu passiivisena television katseluna tai sitten tällaisena terminä, että televisio on yksi tapetti. Tämän tyyppisiä asioita.

Puhuja 1 [00:12:42]: Kiinnostavaa.

Puhuja 3 [00:12:43]: Siinä on kyllä aika paljon jo sellaista vankkaa tutkimustietoa kertynyt siitä, että se kyllä aika paljon häiritsee sitä muuta tekemistä. Sitä ei yleensä suositella. Sitä on saatettu pitää vähän haitallisempanakin. Siihen liittyy aika monta asiaa. Siihen liittyy ainakin se, että jos lapsi on pieni ja hän leikkii, tekee jotain siinä samassa tilassa, niin myös se keskittyminen siihen omaan toimintaan voi sitten jatkuvasti katketa, koska se televisio vaatii sen huomion, joko niiden voimakkaiden visuaalisten ärsykkeiden vuoksi tai sitten niiden äänien vuoksi. Sitten toiseksi sillä on myös sellaista, että kun sitä ei aktiivisesti seurata, niin voi olla, että sieltä jotkut sellaiset pienet yksittäiset kohdat jäsentyvät vaikka pelottaviksi lapsille, kun he eivät ymmärrä, mitä se on. He eivät ole katsoneet; he näkevät vain pienen välähdyksen siitä, niin se voi jäädä mieleen. Eivätkä he ymmärrä ollenkaan, minkälaista kokonaisuutta tämä pieni tilanne on näytellyt siinä koko asiassa. Ja kolmanneksi sitten, kun tällainen kuvavirta, se myös aktivoi ja virittää koko ajan. Elikkä silloin se rauhoittuminen sitten päiväunille tai niille yöunille, niin on osoitettu, että se erityisesti sitten saattaa haitata sitä unta. Erityisesti, jos sieltä näkee jotain sellaista turvattomuutta aiheuttavaa, niin tietenkin ne huolet ja sen tyyppiset asiat saattavat sitten pyöriä mielessä.

Puhuja 1 [00:14:12]: Ja ehkä nämä tämmöiset just mediaan liittyvät pelot tai sen herättämät tämmöiset, vaikka vähän ahdistuneet tunteet tai muut. Niin miten sä sanoisit, miten vanhempi voi tietää, että semmoinen pieni lapsi vaikka pelkää tai pelästyy jotain?

Puhuja 3 [00:14:26]: No tässä onkin just se, että mitä pienempi lapsi, niin sen tärkeämpänä pidetään sitä, että olisi sitä yhteistä median käyttöä. Ja tämä liittyy ihan siihen, että lapset ensinnäkin tietenkin tykkäävät ihan hirveästi, että saa jakaa sen vanhemman kanssa sitä media-aikaa. Hän on siinä turvana ja tukena, mutta myös jakamassa niitä, jos on vaikka joku hauska kohtaus tai muuta. Mutta myös sitten tässä on siitä syystä hirveän tärkeää, että vanhempi oppii tarkastelemaan sitä omaa lastaan ja hänen tapojaan reagoida niihin tilanteisiin. Se saattaa ilmetä niin eri tavoin eri lapsilla, että jollakin voi alkaa peppu pyöriä ja katse harhailla. Tällaisia samanlaisia asioita, jotka kertovat myös siitä, että nyt ollaan oltu liian kauan ja keskittyminen ei enää toimi. Sellaisia samankaltaisia asioita voi olla tai lapsi voi lähteä ruudun ääreltä pois. Mutta ihan toisaalta hän voi myös jähmettyä ruudun ääreen. Elikkä tavallaan päinvastainen toiminta voi kuitenkin viestiä samankaltaisesta asiasta. Sen takia onkin tärkeää, että vanhempi tunnistaa, mitkä ovat niitä oman lapsen tapoja reagoida, kun joku pelottaa tai tulee surulliseksi ja mikä sitten ilostuttaa. Sellaiseen ei kannata tuudittautua, että se lapsi pienenä tai myöhemminkään tulee sanallisesti kertomaan

mediakokemuksistaan. Semmoinen sensitiivisyys, herkkä havainnointi ja se, että on siinä yhdessä ja katsoo ja seuraa, mitä on. Hyvin useinhan vanhemmat jo hyvin pienille opettavat näitä, että jos näet pelottavaa, niin kädet silmille tai tämän tyyppisiä asioita. Niitä on todettu, että jo pienetkin sitten tekevät. Voi olla joku itkuun purskahdus tai kiljaisuja tai tämmöisiä, mitkä kertovat. Ylipäätään semmoinen hengitysrytmin ikään kuin tihentyminen. Jos siinä yhdessä katsotaan, niin sehän kertoo semmoisesta virittyneisyydestä ja siitä, että [tämän tyyppiset asiat? 00:16:23].

Puhuja 1 [00:16:23]: Joo, tämä on tässä just se. Ehkä tässä on just se, että se lapsi ei jää yksin sen median äärelle.

Puhuja 2 [00:16:34]: Joo, ja tuosta oikeastaan päästäänkin sitten siihen, että mihin toisaalta yks-kolmevuotiaan pienen taaperon mediataidot edes riittävät?

Puhuja 3 [00:16:45]: No, tämähän riippuu hyvin paljon myös siitä, että puhutaanko nyt digitekniikasta tai ylipäätään. Mutta se riippuu myös siitä, minkä verran se lapsi on harjaantunut olemaan medioiden parissa. Ihan tässä niin kuin kaikessa muussakin, niin ne taidot harjaantuvat, jos lapsella on mahdollisuus käyttää ja hän saa siihen myös tukea ja opastusta. Niin silloin ne ovat, mutta toki on sitten tällaisia perusasioita, joita voidaan sieltä kehityksellisesti katsoa, minkä verran lapsi esimerkiksi pystyy seuraamaan pitkäkestoisia juonellisia tarinoita. Eivät pienet lapset kovin kauan pysty pitämään muistissaan sitä, mitä siellä tapahtuu tai kuinka monta hahmoa on, mitä ne tekevät. Elikkä vaikka lapset helposti tunnistavatkin hahmot, mutta heidän välisensä toiminta voi jäädä epäselväksi. Ja sitten taas, jos puhutaan jostain digilaitteista, niin voi ajatella, että tällaiset hienomotoriset taidot kertovat jotain. Ja myös sitten sellaiset, kuinka osataan tulkita kuvia ja ymmärtää esimerkiksi totta, ei totta. Mutta nämä kaikki ovat aina myös suhteessa siihen, minkälaiset mahdollisuudet lapsella on ollut harjoitella näitä taitoja yhdessä aikuisten kanssa.

Puhuja 2 [00:18:08]: Mä olen monesti vain miettinyt just sitä, että digimediat hirveän helposti palkitsevat. Siellä tapahtuu jotain, kun me kosketamme näyttöön. Niin sitten saatamme aikuiset olla hirveän ylpeitä siitä, että nyt se pieni tyyppi swaipailee noin taitavasti sitä ruutua. Mutta miten paljon hän sitten todellisuudessa ymmärtää? Onko se miten tavoitteenmukaista se vauvan tai taaperon swaippailu?

Puhuja 3 [00:18:32]: No tuo oli tosi tärkeä pointti, johon mun mielestäni ei kiinnitetä läheskään tarpeeksi huomiota. Eli me jotenkin ylläpidämme sitä sellaista puhetta me aikuiset, kuinka lapset kasvavat tähän luonnolliseen digimaailmaan ja he jo äidinmaidossa saavat. Tutkimuksessa on puhuttu diginatiiveista, joka sittemmin on jo

osoitettu, että se on kanssa yksi myytti. Etteivät ne lapset ikään kuin opi vaan syntymällä medioiden keskelle. Vaan se, että he osaavat käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti ja luoda jotain uutta niillä ja ylipäätään ymmärtää niitä, niin se edellyttää kyllä aikuisen tukea ja opastusta aina. Myös nämä tällaiset swaipataan sivua tai tartutaan, pudotetaan, niin niitä just pidetään yleensä semmoisina asioina, että pieni lapsikin ne jo osaa. Ja että on niin taitavia, kun me aikuisetkin vielä niitä opetellaan. Mutta pitäisikin mennä sen taakse, että no mitä se lapsi niillä saa ja ymmärtääkö hän sitä, mitä tapahtuu? Ja sekään ei ole itsestäänselvyys, että niitä osattaisiin tehdä. Vaikka hieman näitä taaperoita vanhempia, kun on tutkinut, niin ne saattavat olla silti haasteellisia. Ja sitten myös semmoinen asia, että se oppiminen ei aina siirry. Jos osaa jollakin laitteella tehdä jotain, niin siirtyykö se sitten tavallaan toisen kaltaiseen digiympäristöön se osaaminen? Jotenkin se, että se että se ei vapauta meitä aikuisia siitä, että meidän ei tulisi olla pienten lasten äärellä ja lähellä, kun mediaa käytetään, että he osaavat tehdä tällaisia yksinkertaisina pidettyjä toimintoja.

Puhuja 2 [00:20:21]: Mä jäin vielä miettimään, että tuossahan voi vanhempikin jäädä tavallaan sivusta katsojan pimentoon.

Puhuja 3 [00:20:26]: Niin sitten lopulta.

Puhuja 2 [00:20:28]: Kun vauva innostuu tai taapero innostuu, eikä huomioi vanhempaa ollenkaan. Mitäs siinä sitten tapahtuu?

Puhuja 1 [00:20:36]: Niin, voiko teknologia olla tahmeata myös taaperolle?

Puhuja 3 [00:20:39]: No, kyllähän se voi olla. Niin kuin tuossa just puhuimme, että tämä koskee ikään kuin kaikkia. Mutta pienellä lapsella kuitenkin yleensä kiinnostuksen kohteet ovat myös semmoisessa maailman haltuun otossa muutenkin kuin sen median kautta. Sitä toki kannattaa sitten tukea semmoista monipuolista tekemistä. Se media on yksi osa, kuinka siihen maailmaan tutustutaan. Mutta se on juuri näin, että jos vanhempi ei ikään kuin aktiivisesti panosta sitä ja lapsi on yksin sen median kanssa, niin silloin juuri voi käydä niin, että vanhempi jäsentyykin semmoiseen paitsioon. Ei sitten saakaan kiinni siitä, mitä siellä tapahtuu.

Puhuja 1 [00:21:23]: Ja ehkä se semmoinen, mitä sä Satu ajattelet, että jos osoittaa sitä kiinnostusta jo aika varhaisessa vaiheessa median käyttöön sen lapsen kanssa, niin voiko se edesauttaa sitten tulevina vuosina?

Puhuja 2 [00:21:34]: Niin, myöhemmässä vaiheessa.

Puhuja 1 [00:21:35]: Jotain tasapainoista median käyttöä?

Puhuja 3 [00:21:37]: Joo, siis kyllä, että olen puhunut siitä, että lasten mediasuhde alkaa jo kehittyä paljon ennen kuin se oma median käyttö alkaa. Elikkä just näistä, mitä me puhuimme. Hän näkee, että tällaisiin asioihin vanhemmat ja mun läheiset tarttuvat ja tällaiseen he kohdistavat katsetta ja tämän tyyppisissä asioissa he naurahtavat, tekevät asioita tai mitä ikinä. Niin kyllähän lapsi tämän kaiken, eli tarkkailemalla lapsi oppii ja jakamalla vanhempien kanssa tai tällaisten ihmisten kanssa, kenen kanssa sitten lapsi sitä arkea viettää, niin heidän kanssaan tekemällä niitä asioita. Ja sitten kun ne mediat, jos ne ovat siellä kotona paljon käytössä, niin lapsi oppii, että ne ovat siinä arjessa läsnä. Jotenkin sitä voisi lähestyä sillä tavalla, että semmoiset motiivit ja halu siihen yhdessä oloon ja yhdessä tekemiseen, niin ne nousevat siitä perhe-elämästä ja siitä lapsesta. Eli ei siitä mediasta, että se kannattaa myös huomioida. Ja sitten, jos tuntuu, että ne eivät jotenkin niin kiinnosta vanhempia, niin lähteä sitä kautta, että tämä on merkityksellinen nyt minun lapselleni. Ja sitä kautta tämän asian tulee jollain tavalla olla myös minulle tärkeä, että minä voin häntä kannustaa ja tukea ja oppia tä-stä omasta lapsestani, että mikä häntä virittää toimimaan.

Puhuja 1 [00:23:00]: Tämä on ihana ajatus ja jotenkin just katsoa sitä, mikä sille omalle lapselle näyttää tärkeätä olevan, niin viedään sitä omaa fokusta myös siihen.

Puhuja 1 [00:23:10]: Mitä sä Satu arvelet, jos sä mietit näitä keskusteluja, niin millaista mahtaa olla ihan pienenä digiajassa?

Puhuja 3 [00:23:19]: No, kyllä se varmaan yksi sellainen kokemus karkkikaupassa olemisesta on. On monenmoista, monenlaisessa kääreessä ja paketissa. Ja ei vielä ole hahmottanut itselleen, millaiset ovat just niitä mun lempparіasioita, ja mitä kannattaa välttää. Ja sitten myös, kuka niistä kertoo, mihin suuntaan mä tässä kaupassa menen ja mitä kannattaa valita ja miksi? Ja jotenkin myös ehkä sellainen ajatus tällaisesta karkkikaupasta, jossa on väriä ja innostavaa. Mutta myös sitten voi olla huonokin olo, jos oikein paljon innostuu kaikenlaisesta. Niin sitten ehkä ei ole aina lopputulos niin hyväkään.

Puhuja 1 [00:24:06]: Tämä on ihan mahtava ajatus ja semmoinen jotenkin varmasti monelle...

Puhuja 2 [00:24:07]: Niin ja kaikissa kääreissä ei aina välttämättä ole sitä, mitä luulit siellä olevan.

Puhuja 3 [00:24:14]: Sekin vielä, joo. Käärekin voi johtaa virheellisesti tai harhaan.

Puhuja 1 [00:24:21]: Juuri näin. Hyvä. Hei kiitos, Satu, ihan valtavan paljon, kun olit meidän kanssamme tänään.

Puhuja 3 [00:24:25]: Kiitos.

Puhuja 2 [00:24:26]: Kiitos myös sinulle. Kiva, kun olit kuulolla.

Puhuja 1 [00:24:29]: Muut tämän podcastin jaksot ja lisää tietoa mediakasvatuksesta ja digihyvinvoinnista löydät Mannerheimin Lastensuojeluliiton nettisivuilta mll.fi/mediakasvatus.

[äänite päättyy]